

Dünya

Ne Konuşuyor?

1 - 15 Mart 2024 | YIL: 3 / SAYI: 51

CHINA

 Shrinkflasyon Bir Trend
Değil - Cüzdana Vurulan
Kalıcı Bir Darbedir

 Yeni Soğuk Savaş :
Çin Avrupa'ya Karşı

EUROPE

 Rus Doğalgazının Avrupa
Birliği'ndeki Geleceği

YÖNETİCİ ÖZETİ

- **Enflasyonist** ortam yalnızca ülkemizde değil yurt dışındaki birçok ülkede de sorun olmaya devam etmektedir. Avustralya'daki hükümet yaşanan enflasyon sorununda **ülkenin en büyük iki gıda perakendecisini** suçlarken, uzmanlar hükümetin uyguladığı ekonomik politikalar ve harcamalardan dolayı enflasyonun arttığı hususuna dikkat çekiyor. Ürünün miktarında veya boyutunda azalmaya gidip fiyatının sabit tutulması olarak tanımlanan **Shrinkflasyon** terimi sık sık gündeme gelirken, artık dünyanın birçok yerinde uygulanan bir sistem olmuştur. Bu durumun sebebi olarak ise alım gücü düşen tüketicilerin miktardaki ya da boyuttaki değişimden ziyade fiyattaki değişime dikkat etmesi görülmüştür.
- **Bitcoin** fiyatının önceki senelerde ciddi şekilde düşmesiyle kripto paralara olan güven azalmıştır. Fakat, son haftalarda Bitcoin fiyatında ciddi artışlar yaşanmış ve kendi rekor seviyelerini geçmeyi başarmıştır. ABD'de **kripto şirketlerine** yönelik açılan bazı **davaların** kaybedilmesi kripto paralara olan güvenin artmasına neden olmuş ve fiyatlarda bir **yükseliş trendi** oluşmasına yol açmıştır.
- İsveç merkezli Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün düzenli olarak yayınladığı **küresel silah ihracatı ve ithalatı** verilerine göre, **Suudi Arabistan** %8,4 ile Körfez Bölgesi'ndeki en büyük silah ithalatçısı olurken, onu %7,6 ile Katar izlemiştir. **Katar'ın** silah ithalatı 2019-2023 yılları arasında %396 gibi ciddi bir oranda artmıştır. Körfez ülkelerine yapılan silah ihracatında **ilk sırayı ABD**, ikinci sırayı Fransa almıştır. Suudi Arabistan'a gönderilen silahın %75'ini, Katar'a gönderilen silahın %45'ini tek başına ABD karşılamıştır. **Ülkemiz** ise uluslararası silah ihracatı listesinde 11. sırayı alırken, silah ihracatı pazarındaki payını %1,6'ya çıkartmıştır.
- **Kızıldeniz** altından geçen ve küresel çapta kıtaları birbirine bağlayan **iletişim kablolarına** verilen zarar, düşünce kuruluşları tarafından tartışılan bir diğer konu olmuştur. Kıtalar arası **entegrasyon ve iletişim** açısından kritik öneme sahip bu iletişim kablolarının zarar görmesi, bazı ekonomik sorunlara da neden olmaktadır. **Husilerin** geçen günlerde bir gemiye saldırı düzenleyerek batmasına neden olması deniz altından geçen iletişim hatlarına zarar vermiştir. Husiler bu iddiaları kabul

etmeseler de yapılan analizler sonucunda hatların **gemi enkazı** sebebiyle zarar gördüğü tespit edilmiştir.

- Günümüzde **yeni soğuk savaşın Çin ile Avrupa** arasında olacağı öngörülmektedir. Çin'in hızlı bir şekilde gerçekleştirdiği teknolojik gelişmeler Avrupa için bazı sıkıntılara yol açmıştır. Çin'in özellikle **elektrikli araç** pazarında hızlı şekilde büyüyüp ilerlemesi, Avrupalı birçok araç üreticisini zora sokmuştur. Diğer yandan Çinli telekomünikasyon şirketlerinin, **Huawei ve ZTE'nin 5G** gibi kritik altyapıları kontrol etmeye çalışmasının Avrupa açısından ciddi ulusal güvenlik sorunları oluşturacağı belirtilmiştir.
- Birçok bölgede çatışmalar sürerken, **Sudan'da** devam eden savaşın küresel çaptaki en büyük **yerinden edilme krizine** ve ciddi bir **gıda güvenliği** sorununa neden olacağı endişeleri artmıştır. Güney Sudan sınırından son on ayda **600.000'den** fazla kişi göç etmiştir. Sudan'daki nüfusun yaklaşık **%90'ı** da açlık ile karşı karşıyadır.
- Küresel çapta **obezite** üzerine bir çalışma yapılmış ve 2022 yılında dünya genelinde **bir milyardan** fazla kişinin obez olduğu saptanmıştır. Çalışmada, **190 ülkeden 220 milyon kişinin** ağırlık ve boy ölçümleri değerlendirmeye alınmıştır. 1990'lı yıllardan bu yana yetişkinler arasındaki obezite sorununun **iki katına**, çocuk ve ergenler arasında ise **dört katına** çıktığı saptanmıştır. Analizde, orta ve düşük gelirli ülkelerde obezite sorunun daha fazla görüldüğü vurgulanmıştır. Avrupa bölgesinde **kadınlardaki** obezitede **Türkiye %43** ile lider konumda iken erkeklerde ise %38 ile Romanya ilk sırada yer almaktadır.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 Mart 2024

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2024

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Avustralya Hükümeti Enflasyondan Market Perakendecilerini Sorumlu Tutuyor / Mises Institute (ABD)	1
2. Şirketler Yüksek Faiz Oranları Nedeniyle Yatırımlarını %8,4 Oranında Azalttı / IFO Institute (Almanya)	2
3. Neden Bitcoin Tüm Zamanların En Yüksek Seviyesine Ulaştı? / TIME (ABD).....	3
4. Merkez Bankası Dijital Para Birimleri Tehlikeli ve Gereksizdir / Mises Institute (ABD)	4
5. Çin'in Yarı İletken Endüstrisi ABD İhracat Kontrollerine Rağmen İlerliyor / Center for Strategic & International Studies (ABD)	5
6. Shrinkflasyon Bir Trend Değil – Cüzdana Vurulan Kalıcı Bir Darbedir / BBC (Birleşik Krallık).....	7
7. Kiel Enstitüsü Bahar Tahmini: Toparlanma Gecikti / Kiel Institute for The World Economy (Almanya)	8
B. POLİTİKA	10
1. Suudi Arabistan, Katar ve Mısır Dünyanın En Büyük Silah İthalatçıları Arasında: SIPRI / Al-Monitor (ABD)	10
2. NATO Ukrayna'nın Hatırı İçin Kabul Etmemeli / Foreign Policy (ABD).....	11
3. Kızıldeniz'deki Kablo Hasarı Küresel Ekonominin Zayıf Noktasını Ortaya Çıkarttı / Center for Strategic & International Studies (ABD)	13
4. Yeni Soğuk Savaş: Çin Avrupa'ya Karşı / The Heritage Foundation (ABD)	14
5. Hindistan Planlanan Üs ile Deniz Gücünü Genişletiyor / Foreign Policy (ABD)	15
6. Kaotik Orta Doğu'da Yeni Delhi'nin Dengeleyici Rolü / Council on Foreign Relations (ABD)	17
7. Karadeniz'deki Jeopolitik Rekabet Bölgesel Düzeni Nasıl Yeniden Tanımlıyor? / Chatham House (Birleşik Krallık)	18
C. ÇEVRE	20
1. Sudan'daki Savaş Dünyadaki En Büyük Açlık Krizine Yol Açma Riski Taşıyor / World Food Programme (İtalya)	20
2. Lübnan Yakınlarındaki İsrail Gaz Sahası Üretime Başladı / The Washington Institute (ABD).....	21

3.	Savaşın Sessiz Kurbanı: Çevre / The National Interest (ABD)	22
4.	Karayolu Trafik Akışı ve Hava Kirliliği Konsantrasyonları: Japonya'dan Kanıtlar / Research Institute of Economy, Trade and Industry (Japonya)	24
5.	Rus Doğalgazının Avrupa Birliği'ndeki Geleceği / Elcano Royal Institute (İspanya) ...	25
D.	SOSYAL	27
1.	Dünyanın Obezite Merkezleri / The Economist (Birleşik Krallık)	27
2.	Starbucks'ın Zorlu Dönemi: Gazze Boykotları ve İşten Çıkarmalar / AI-Monitor (ABD)	28
3.	İnsani Yardım İhtiyacı ve Müdahale Şekilleri / Wilson Center (ABD)	29
E.	TEKNOLOJİ	31
1.	Halk Yapay Zekâ Demokrasisini Nasıl Güçlendirir / Brookings Institution (ABD)	31
2.	Bilgiyi Yanlış Bilgilendirmeden Ayırmak: Yapay Zekâ Devriminden Kaynaklanan Tehditler / Mises Institute (ABD)	32
F.	GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	34

A. EKONOMİ

1. Avustralya Hükümeti Enflasyondan Market Perakendecilerini Sorumlu Tutuyor / Mises Institute (ABD)

Avustralya hükümeti ülkedeki enflasyon ve hayat pahalılığından, ülkede faaliyet gösteren iki büyük market perakendecisi Coles ve Woolworths'u sorumlu tutmuştur. Hükümet, enflasyon kaynaklı harcamaların temel nedenlerini ele almak yerine, Avustralya'daki perakende market pazarının üçte ikisine sahip olan bu iki büyük perakendeciye hedef almayı seçmiştir. Ancak yazar, Covid-19 dönemi artan hükümet harcamalarından enflasyonu sorumlu tutmak yerine, market perakendecilerini enflasyona sebep olmakla suçlamanın doğru olmadığını belirtmiştir. Market perakendecilerinin suçlanması, hükümetin son yıllarda ekonomiyi sekteye uğratan eylemlerinden, dikkatleri uzaklaştırma çabası olarak görülmektedir.

Avustralya ekonomisi, federal ve eyalet parlamentoları ile Avustralya Merkez Bankası (RBA) dahil olmak üzere çeşitli hükümet kurumları tarafından alınan kararlardan olumsuz etkilenmiştir. RBA, dünyadaki birçok merkez bankası gibi, Covid-19 krizi öncesinde ve sırasında faiz oranlarını önemli ölçüde düşürmüştü ve para basmıştır. Bu durum, tüketici fiyatlarında keskin bir artışa yol açmış ve faiz oranları %7,25'ten %2,5'a kadar indirilmiştir. RBA, Covid-19 krizi sırasında faiz oranlarını %0,1'e kadar düşürmeye devam etmiş ve Avustralya'nın mevcut GSYH'sinin %10'undan fazlasına denk gelen 281 milyar AUD (Avustralya doları) tutarında devlet tahvili satın almıştır. Avustralya hükümetinin borcu da Covid-19 döneminde önemli ölçüde artmış olup, RBA 360,5 milyar AUD borçla en büyük alacaklı konumuna gelmiştir. Eyalet ve bölgelerin toplam devlet borcu şu anda yaklaşık 550 milyar AUD seviyesindedir ve Covid-19 krizi sırasında görülen büyümeye paralel olarak yılda 50 milyar AUD oranında artmaya devam etmesi beklenmektedir.

Erişim: <https://mises.org/power-market/australian-government-blames-grocery-retailers-inflation#:~:text=In%202024%20the%20Australian%20senate,retail%20grocery%20market%20in%20Australia>

Anahtar Kelimeler: Covid-19, Durgunluk, Ekonomi, Enflasyon, Kriz.

2. Şirketler Yüksek Faiz Oranları Nedeniyle Yatırımlarını %8,4 Oranında Azalttı / IFO Institute (Almanya)

IFO'nun 2023 yılı Aralık ayında yayınladığı IFO İş Anketi'ne göre, Almanya'daki şirketler geçtiğimiz 18 ay içerisinde yüksek faiz oranları nedeniyle planladıkları yatırımları ortalama %8,4 oranında azaltmıştır. IFO araştırmacısı Manuel Menkhoff "Şirketler yüksek faiz oranlarına, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji kaynaklarına daha az yatırım yaparak yanıt veriyor. Ayrıca araştırma ve geliştirme harcamalarını da azaltıyorlar" demiştir.

IFO araştırmacısı Lea Best: "Ankete katılan tüm şirketler arasında yatırımlardaki ortalama azalma %8,4 olmasına rağmen, şirketlerin %80'inin yatırım planlarını hiç değiştirmediklerini de görüyoruz" demiştir. Yatırım planlarını değiştiren şirketlerin sadece %20'sine bakıldığında, yatırımlardaki düşüşün %41'den fazla olduğu görülmektedir.

Sektörlere bağlı bazı farklılıklar bulunmaktadır. İnşaat şirketleri özellikle yüksek faiz oranları nedeniyle yatırım yapmaktan vazgeçmektedir. İnşaat sektöründeki ortalama düşüş %10'un biraz altındadır. Ankete katılan ticaret şirketleri arasındaki ortalama yatırım düşüşü de %9,3 ile genel ortalamanın üzerindedir. İmalat şirketleri ortalama %8,2 daha az yatırım yaparken hizmet sağlayıcıları arasındaki düşüş ise %7,4'tür.

Şirket büyüklüğüne göre de farklılıklar oluşmaktadır. Küçük şirketler (50'den az çalışanı olan) yüksek faiz oranları nedeniyle önemli ölçüde daha az yatırım yaparken (-%9,9), büyük şirketler (en az 250 çalışanı olan) yatırımlarını o kadar azaltmamıştır (-%5). Yatırımlardaki azalma hem büyüme fırsatlarını hem de iklim politikası projelerini etkileyecektir. IFO Araştırma Direktörü Benjamin Born, "Hedeflenen ekonomik politika tedbirleri, yüksek faiz oranlarının uzun vadeli olumsuz etkilerini hafifletmeye yardımcı olabilir" demiştir.

Erişim: <https://www.ifo.de/en/press-release/2024-03-07/higher-interest-rates-push-german-companies-cut-investments>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Enerji, Faiz, Yatırım.

3. Neden Bitcoin Tüm Zamanların En Yüksek Seviyesine Ulaştı? / TIME (ABD)

Bir dizi faktör bir araya gelerek Bitcoin'in tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşmasını sağlamış ve kripto para birimine olan güveni arttırmıştır. ABD Menkul Kıymetler ve Borsa Komisyonu'nun (SEC) kripto şirketlerine karşı açtığı davaların birinde **mahkemenin**, kripto şirketi **Ripple'ı haklı bulması** piyasada olumlu bir hava oluşturmuştur. Ripple şirketinin davayı kazanmasıyla kurumsal yatırımcıların kripto varlıklara olan ilgisi artmıştır. Bu kararlar, kripto para birimlerine olan güvenin artmasına ve Bitcoin'in itibarının yükselmesine katkı sağlamaktadır.

Bitcoin ETF'lerinin (Bitcoin varlığını elde tutmadan fiyat hareketlerinden yararlanabilme durumu) piyasaya girmesi, geleneksel finansal kurumların kripto piyasasına olan katılımını arttırmıştır. BlackRock gibi büyük varlık yöneticilerinin Bitcoin ETF'lerine olan ilgisi, kripto para birimlerinin daha kurumsal bir yatırım aracı olarak algılanmasına katkı sağlamaktadır. Bu da genel olarak Bitcoin'e olan güvenin artmasını sağlamıştır ve fiyatları desteklemiştir.

Ancak, Bitcoin'in fiyatındaki artışa rağmen, kripto para birimlerinin günlük işlemler için yaygın bir şekilde kullanılmadığı ve benimsenmediği görülmektedir. Birçok ülke ve düzenleyici kurum, kripto para birimlerine karşı hala çekingen davranmakta ve bu da

Bitcoin'in gerçek hayattaki kullanımını sınırlamaktadır. Bu nedenle, Bitcoin fiyatındaki artışın sürdürülebilirliğinin ve uzun vadeli performansının, düzenleyici ortamın ve kurumsal katılımın nasıl şekilleneceğine bağlı olduğu görülmektedir.

Erişim: <https://time.com/6846934/bitcoin-all-time-high-price-holdings/>

Anahtar Kelimeler: Bitcoin, Dijital, ETF.

4. Merkez Bankası Dijital Para Birimleri Tehlikeli ve Gereksizdir / Mises Institute (ABD)

Merkez bankaları, dijital para birimleri kavramını tartışmaktadır. Ancak, birçok vatandaş bu kavramın arkasındaki mantığı kavramakta zorlanmaktadır. Merkez bankası dijital para birimleri elektronik paradan daha fazlasını ifade etmektedir. Merkez bankaları, enflasyonun birincil nedeni olan parasal faktörlerin farkında oldukları için faiz oranlarını yükseltmekte ve hükümet düzenlemelerinin izin verdiği ölçüde kısıtlayıcı para politikalarını yürürlüğe koymaktadırlar. Ancak, **merkez bankaları** son zamanlarda enflasyon tehlikesini göz ardı ettiği için **güvenilirliklerini kaybetmişlerdir**.

Bir merkez bankası dijital para birimi, doğrudan merkez bankasında tutulan bir hesaba verilecektir. Bu, paranızın tüm kullanımı, tasarruflarınız, borçlarınız, harcamalarınız ve işlemleriniz hakkında kesin bilgilerin merkez bankasına ulaşacağı anlamına gelmektedir. Bu durum, gizliliğin ve parasal limit mekanizmasının ortadan kalkmasına neden

olmaktadır. Ayrıca, merkez bankaları politik olarak daha etkili hale geldikçe, belirli harcama şekillerini cezalandırılabilen veya uygun buldukları harcama biçimlerini ödüllendirilebilmektedir. Merkez bankası dijital para birimlerinin gereksiz ve tehlikeli olduğu düşünülmektedir. Merkez bankalarının bağımsızlığı sorgulanırken ve politika önlemleriyle yapılan hatalara dair kanıtlar varken, bu deneyin başlatılmayacağı görülmektedir. Merkez bankalarının, ekonomik riskleri azaltmasının veya üretken yatırımları teşvik etmesinin muhtemel olmadığı düşünülmektedir.

Erişim: <https://mises.org/mises-wire/central-bank-digital-currencies-are-dangerous-and-unnecessary>

Anahtar Kelimeler: Dijital Para, Ekonomi, Merkez Bankası.

5. Çin'in Yarı İletken Endüstrisi ABD İhracat Kontrollerine Rağmen İlerliyor / Center for Strategic & International Studies (ABD)

Çin'in yarı iletken endüstrisi ABD ihracat kontrolleri nedeniyle önemli zorluklarla karşı karşıya kalmasına rağmen ilerlemeye ve uyum sağlamaya devam etmektedir. Ekim 2022 ve Ekim 2023'te yarı iletken üretim ekipmanlarına yönelik son kullanım ve ABD'nin kişilere yönelik kontrollerin uygulanması sektörde bir dönüm noktası olmaktadır. Çin'in yerel yarı iletken endüstrisinin manzarası 2021 yılının başından bu yana önemli ölçüde değişmektedir. Çinli şirketlerin ve Pekin'deki sanayi politikası planlayıcılarının ihracat kontrollerine verdiği tepki ilgi ve inceleme konusu olmuştur. Ancak, kamuya açık verilerin ötesinde bilgi toplamak zor olmuştur.

American Affairs Gazetesi kısa süre önce Çin'in yarı iletken endüstrisine ilişkin güncellenmiş bir değerlendirme yayınlarak sektördeki kilit şirketlerin karşılaştıkları zorluklara nasıl yanıt verdiklerine ışık tutmuştur. ABD ihracat kontrolleriyle ilgili tartışmaların çoğu gelişmiş yarı iletkenlerin potansiyel askeri uygulamalara odaklanmış olsa da sektörün bakış açısı çeşitlilik göstermektedir.

Çinli firmaların uzun vadede gelişmiş yarı iletkenleri tedarik etme kabiliyetinin, **yerel üretim kabiliyetlerinin geliştirilmesine bağlı** olduğu vurgulanmaktadır. Ayrıca Pekin ve

Çinli şirketler uzun vadeli riskleri azaltmak için Batılı girdilerden bağımsız alet ve malzeme üretim hatlarının kurulmasına öncelik vermektedir.

Çin, tasarım araçları, gelişmiş malzemeler, gelişmiş paketleme teknikleri ve sistem mühendisliği yaklaşımları da dahil olmak üzere yarı iletken üretim endüstrisinin çeşitli yönlerine yerli alternatifler oluşturmak için çaba sarf etmektedir. Bu çabalar Çin'in yerli yeteneklerini geliştirmeyi ve yabancı girdilere olan bağımlılığını azaltmayı amaçlamaktadır. Bununla birlikte, ABD kontrollerinin üstesinden gelmek bir zorluk olmaya devam etmektedir. Çinli yarı iletken şirketleri, kilit teknolojilere odaklanarak potansiyel kısıtlamalara karşı korunurken, küresel endüstri ile bağlantılarını sürdürmeye çalışmaktadır.

Kaynak: Scott Kennedy

Çin'in yarı iletken endüstrisinin ayrıntıları ve tıkanma noktası teknolojilerine alternatifler geliştirme konusundaki ilerlemesi karmaşıktır. Çinli şirketler, daha fazla kısıtlamaya davetiye çıkarmamak için başarılarının reklamını yapma konusunda **temkinli** davranmaktadır. Buna rağmen, Huawei'nin ABD Ticaret Bakanı'nın üst düzey bir ziyareti sırasında Mate 60 akıllı telefonunu piyasaya sürmesi gibi sektörde kayda değer gelişmeler yaşanmıştır.

Çin'in yarı iletken endüstrisi ABD'nin ihracat kontrollerine rağmen ilerlemeye devam etmektedir. Sektör zorluklara uyum sağlamak ve kilit teknolojilerde yerli yetenekler geliştirmeye odaklanmaktadır. Bununla birlikte, belirli teknolojilerin gelecekteki

ilerlemesi ve ticari üretimi belirsizliğini korumaktadır. Genel olarak, yarı iletken endüstrisi ABD ve Çin arasında yoğun bir rekabet alanı olmaya devam etmektedir.

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/chinas-semiconductor-industry-advances-despite-us-export-controls>

Anahtar Kelimeler: ABD, Endüstri, İhracat, Teknoloji.

6. Shrinkflasyon Bir Trend Değil – Cüzdana Vurulan Kalıcı Bir Darbedir / BBC (Birleşik Krallık)

Son dönemde, küresel ekonomideki artan hammadde maliyetleri, tedarik zincirindeki sorunlar ve salgın sonrası artan işçi ücretleri gibi faktörler nedeniyle, tüketici ürünlerinde **shrinkflasyon** trendi yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu trend, ürünlerin boyutlarının veya miktarlarının azaltılmasına rağmen fiyatlarının sabit tutulması anlamına gelmektedir. Çoğunlukla enflasyon dönemlerinde ortaya çıkan bu uygulama, dünyanın dört bir yanındaki mağazalarda sıkça görülmeye başlamıştır. Tüketiciler, bu durum karşısında genellikle memnuniyetsizliklerini dile getirirken, zaten düşen alım güçleri nedeniyle daha küçük ambalajlarda ile aynı fiyata sunulan ürünlerden olumsuz etkilenmektedir.

Tüketiciler, özellikle enflasyon nedeniyle alım güçlerinin düştüğü bir dönemde, **fiyat artışlarını boyut düşüşlerinden daha fazla fark ettiklerini** belirtmiştir. Örneğin, bir yıl önce 340gr'lık bir içecek mevcut durumda 283gr'lık bir ambalaj ile aynı fiyata sunulmaktadır. Uzmanlar, bu tür değişikliklerin raflarda kalıcı olacağına inanmaktadır. Gıda sektörü analisti Phil Lempert, müşterilerin seçme şansı olmadığı için bu tür değişikliklere uyum sağlamak zorunda olduklarını vurgulamaktadır.

Shrinkflasyonun tüketiciler üzerindeki etkilerini inceleyen bazı uzmanlar, bu trendin uzun vadede fiyat artışlarını daha az acı verici hale getirmek için kullanıldığını belirtmektedir. Oxford Üniversitesi'nden Doçent Cammy Crolic, tüketicilerin satın aldıkları ürünlerin cüzdaneleri üzerindeki etkilerine odaklanarak, fiyat artışlarını daha kolay fark ettiklerini belirtmektedir.

Erişim: <https://www.bbc.com/worklife/article/20230922-shrinkflation-isnt-a-trend-its-a-permanent-hit-to-your-wallet>

Anahtar Kelimeler: Enflasyon, Fiyat, Shrinkflasyon.

7. Kiel Enstitüsü Bahar Tahmini: Toparlanma Gecikti / Kiel Institute for The World Economy (Almanya)

Kiel Enstitüsü'nün son tahminlerine göre, Almanya'nın ekonomik toparlanması beklenenden **daha uzun** sürebilir. Kış döneminde ekonomik üretimlerin azalması ve 2024 yılında GSYH'nin sadece %0,1 artması beklenmektedir. Özel tüketim, ihracat ve kurumsal yatırım harcamalarının zayıflığı Alman ekonomisinde baskı oluşturmaktadır. Gelecek yıl GSYH'nin %1,2 oranında büyümesi beklenirken, enflasyonun %2'nin altına ve mali açığın %0,8'in altına düşeceği tahmin edilmektedir.

Kiel Enstitüsü Başkanı Moritz Schularick, ekonomik tahminlerde Alman ekonomisinin **engelli bir toparlanma sürecinden** geçtiğini belirtmiştir. 2023 yılının son çeyreğinde ekonomik üretimde yaşanan düşüşün ardından, ilk çeyrekte bir başka küçük düşüş öngörülmektedir. Kiel Enstitüsü Ekonomik Araştırmalar Başkanı Stefan Kooths'a göre, Alman ekonomisi ivme kazanmış olsa da genel dinamizm zayıf kalmaya devam etmektedir. Ekonomi politikasının belirsizlik oluşturması nedeniyle özel yatırımlar geride kalmaktadır.

Kiel Enstitüsü'nün ekonomik tahminlerine göre, Alman ekonomisi kemer sıkma önlemleri ve zayıf küresel ekonomi nedeniyle baskı altında olmaya devam etmektedir. Avrupa Merkez Bankası'nın kısıtlayıcı para politikası Alman hükümetinin ekonomi politikalarında da ek karamsarlık oluşturmaktadır. Ekipman yatırımlarının bu yıl %1,3 oranında düşmesi beklenirken, inşaat sektörü baskı altında kalmaya devam etmektedir. Konut inşaatının önceki yıllara kıyasla %4 oranında daraldığı tahmin edilmektedir. Bu faktörler nedeniyle Alman ekonomisinin toparlanması uzun sürebilir ve ekonomik büyüme hala belirsiz bir seviyede seyretmektedir.

"**ABD'deki başkanlık seçimleri**, küresel ekonomi ve özellikle de Alman ekonomisinin geleceği için **önemli bir belirsizlik kaynağıdır**. Donald Trump'ın yarışı kazanması halinde, korumacı girişimlerin bir sonucu olarak ortaya çıkacak yeni ticari çatışmalar, küresel ticaretin toparlanmasına zarar verme tehdidi taşımaktadır. Bu riskler, örneğin yeni serbest ticaret anlaşmaları yoluyla ticaretin kolaylaştırılması için sadece çok sınırlı fırsatlarla dengelenmektedir."

Erişim: <https://www.ifw-kiel.de/publications/news/kiel-institute-spring-forecast-recovery-delayed/>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Ekonomi, Enflasyon.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

B. POLİTİKA

1. Suudi Arabistan, Katar ve Mısır Dünyanın En Büyük Silah İthalatçıları Arasında: SIPRI / Al-Monitor (ABD)

Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü'nün (SIPRI) raporuna göre Körfez Ülkeleri ve Mısır 2019-2023 yılları arasında küresel silah satışlarının dörtte birinden fazlasını temsil etmiştir. **Suudi Arabistan** %8,4'lük payla dünyanın **en büyük ikinci** silah ithalatçısı olurken, Suudi Arabistan'ın ithalatında 2014-2018 dönemine kıyasla %28'lik bir düşüş yaşanmasına rağmen onu %7,6 ile **Katar** takip etmiştir. Hindistan %9,8 oranı ile en büyük ithalatçılar listesinin başında yer almıştır. Katar'ın silah ithalatı 2019-2023 yılları arasında %396 oranında artmıştır. ABD, Suudi Arabistan (%75) ve Katar'ın (%45) ana tedarikçisi olarak öne çıkarken, Fransa her iki ülkenin de ikinci en büyük silah tedarikçisi konumundadır. Önemli silah anlaşmaları arasında Suudi Arabistan'a RE-3A uçak ekipmanı için 582 milyon dolarlık bir satış ve 1 milyar dolarlık bir askeri eğitim programı yer almıştır. Ayrıca Suudi Arabistan, Fransa'nın ürettiği Rafale savaş jetlerini satın almak için görüşmüş ve Fransa'nın Naval Group'u ile askeri sanayi iş birliği ve savaş gemisi inşası anlaşmalarını imzalamıştır. **Mısır**, küresel silah ithalatın %4'ünü gerçekleştirerek **7. en büyük** silah ithalatçısı olmuştur. Kuveyt ve BAE de Körfez Ülkeleri ve Mısır ile birlikte küresel ithalatın %25,8'ini oluşturan önemli ithalatçılardır.

Körfez'e yönelik bu silah akınının başlıca nedenleri İran'ın nükleer programı, balistik füze programı ve Yemen'deki Husi isyancıları ve Lübnan'daki Hizbullah gibi bölgesel vekilleriyle ilgili Batı'nın duyduğu endişelerdir. İran ve Suudi Arabistan arasındaki gerginlik 2023 yılı mart ayında Çin'in arabuluculuğunda varılan bir anlaşmayla yatışmış olsa da aralarındaki anlaşmazlıkların çözümünde çok az ilerleme kaydedilmiştir. Fas'ın silah ithalatı %46, Cezayir'in ithalatı ise %77 oranında düşerek Afrika'nın başlıca silah ithalatında %52'lik bir azalma yaşanmıştır. Rusya ve ABD sırasıyla Cezayir ve Fas'ın başlıca tedarikçileri olmaya devam etmiştir. **İsrail**, küresel silah ihracatında %2,4'lük payla dokuzuncu sırada yer alarak ilk 10 silah ihracatçısı arasındaki tek Orta Doğu ülkesi olma konumunu korumuştur. İsrail-Filistin çatışmasından kaynaklanan iç talepler nedeniyle silah satışlarında yaşanan geçici gerilemeye rağmen Hindistan ile ticaret devam etmiştir.

Amerika Birleşik Devletleri %42'lik pazar payıyla en büyük silah ihracatçısı olmaya devam ederken, Fransa ve Rusya %11'er, Çin ise %5,8'lik pazar payına sahip olmuştur. Rusya'nın ihracatı Ukrayna çatışması nedeniyle %53 oranında düşerek silah ihraç ettiği ülkelerin sayısı önemli ölçüde azalmıştır. **Türkiye ise en büyük 11. silah ihracatçısı** olarak listede yer almış ve küresel pazarda %1,6'lık bir paya sahip olmuştur.

Kaynak: Fayez Nureldine

Erişim: <https://www.al-monitor.com/originals/2024/03/saudi-arabia-qatar-egypt-among-worlds-top-arms-importers-sipri>

Anahtar Kelimeler: Hindistan, İthalat, Mısır.

2. NATO Ukrayna'nın Hatırı İçin Kabul Etmemeli / Foreign Policy (ABD)

Birçok uzmana göre, Ukrayna'yı NATO'ya dahil ederek Batı ittifakını genişletme fikri tartışmalı bir konudur. Bazıları bunun Ukrayna için güvenlik sağlayacağını ve Rusya'yı caydıracağını savunsa da bunun akıllıca olmayacağını düşündüren nedenler vardır. **İlk olarak**, Kuzey Atlantik Antlaşması herhangi bir ülkenin üyeliğini otomatik olarak garanti etmemektedir; mevcut üyelerin oybirliğiyle onay verilmesi gerekmektedir. Macaristan'ın İsveç'in üyeliğini geciktirmek için yürüttüğü son kampanya bu süreci gözler önüne sermiştir. Ukrayna'ya gelince, onu şimdi NATO'ya almak çeşitli varsayımlar nedeniyle akıllıca görünmemektedir. Öncelikle Ukrayna savaş alanındaki durumu tersine çevirecek

ve kaybettiği toprakları yeniden kazanacak kaynaklardan yoksundur. İnsan gücü sıkıntısı çekmektedir ve Rus tahkimatının yarattığı zorluklarla karşı karşıyadır.

Ukrayna'nın gidişatı tersine çevirebileceğine dair iyimser tahminlerin yanlış olduğu kanıtlanmıştır. **İkinci olarak** Putin'in yürüttüğü işgal operasyonları, Ukrayna'nın Batı'ya yönelmesini ve potansiyel NATO üyeliğini engellemek içindir. Batı istihbaratı ile Ukrayna arasında artan iş birliği, Ukrayna'nın savunmasını güçlendirme çabaları ve NATO'nun Ukrayna'ya bağlılığı Moskova'nın endişelerini artırmıştır. Putin NATO'nun niyetlerini yanlış okumuş olabilir, ancak Ukrayna'nın NATO'ya katılma ihtimalinin eylemlerini etkilediği gerçeği inkâr edilemez. Üyelik kriterleri karşılanmayan Ukrayna, endemik yolsuzluk ve demokratik normlara bağlılığın sorgulanabilir olduğu kırılabilir bir demokrasi olmaya devam etmektedir. Economist Demokrasi Endeksi ülkeyi "**hibrid rejim**" olarak değerlendirmektedir. Ukrayna NATO Üyelik Eylem Planı'nın koşullarını yerine getirmemiştir, ancak NATO yıllık zirvede bu kriterden feragat etmiştir. NATO'ya girmek için acele etmek savaşı uzatabilir ve Ukrayna'yı daha kötü durumda bırakabilir.

Kaynak: Sergei Supinsky

Erişim: <https://foreignpolicy.com/2024/03/05/nato-ukraine-membership-russia-war-west/>

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Güvenlik, NATO, Rusya, Ukrayna.

3. Kızıldeniz'deki Kablo Hasarı Küresel Ekonominin Zayıf Noktasını Ortaya Çıkarttı / Center for Strategic & International Studies (ABD)

Yakın zamanda Kızıldeniz'de denizaltı kablolarına verilen zarar, küresel iletişim ve veri iletiminde çok önemli bir rol oynayan denizaltı altyapısının kırılganlığını ortaya koymuştur. Bu olay, denizaltı altyapısında daha önce meydana gelen hasarlarla birlikte, daha fazla dayanıklılık ve gelişmiş denizcilik farkındalığına duyulan ihtiyacın altını çizmektedir. Bu tür olaylar küresel iletişim ağlarını kesintiye uğratabilir ve önemli ekonomik ve güvenlik sorunlarına sebebiyet verebilir. Kızıldeniz'deki denizaltı kablolarının zarar görmesine, Yemen'deki Husi isyancıları tarafından atılan bir füzeyle vurulan İngiltere'ye ait ticari bir gemi olan **Rubymar'ın batması** neden olmuştur. İsyancılar sorumluluğu reddederken, daha sonra batan geminin çapasının kabloları kestiği tespit edilmiştir. Bu olay, denizaltı altyapısına zarar veren diğer yakın tarihli olaylarla birlikte, bu tür sistemlerin hem kasıtlı saldırılara hem de kazara oluşan hasara karşı savunmasızlığını vurgulamaktadır.

Kaynak: Khaled Ziad

Denizaltı altyapısının güvenliğini sağlamak önemli zorluklar içermektedir. Ancak, hükümetlerin ve özel şirketlerin bu riskleri azaltma adına atabilecekleri bazı adımlar vardır. Bu adımlardan biri, yeni projeleri yerleşik korumalar ve yedeklilik önlemleri ile tasarlayarak **esnekliği artırmaktır**. Ayrıca, sensörlerin ve gözetim teknolojilerinin kullanılması yoluyla denizcilik farkındalığının artırılması, düşman aktörlerin saldırılarının caydırılmasına yardımcı olabilir. Kamu-özel sektör koordinasyonu bu zorlukların ele

alınmasında hayati önem taşımaktadır ve NATO-AB ortak dayanıklılık görev gücü ve bölgesel iş birliği çerçeveleri gibi girişimler hükümetler ve özel sektör kuruluşları arasındaki iş birliğini kolaylaştırmaktadır. Paydaşlar yeni teknolojilerden yararlanarak ve iş birliğini geliştirerek denizaltı altyapısının korunması ve gelecekteki olayların potansiyel etkilerinin azaltılması için çalışabilirler.

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/red-sea-cable-damage-reveals-soft-underbelly-global-economy>

Anahtar Kelimeler: Denizaltı Kabloları, Güvenlik, Husiler, Kızıldeniz.

4. Yeni Soğuk Savaş: Çin Avrupa'ya Karşı / The Heritage Foundation (ABD)

Çin'in Avrupa'ya karşı yürüttüğü ekonomik ve güvenlik tehditleri konusunda artan endişeler, Amerika Birleşik Devletleri'nde olduğu gibi Avrupa'da da giderek daha fazla dikkat çekmeye başlamıştır. Çin'in elektrikli araç sektöründeki hızlı yükselişi ve Avrupa pazarına girişi bu endişeleri artırmaktadır. Çin'in Avrupa'ya elektrikli araç sevkiyatı 2021 yılından bu yana %361, 2023 yılının ilk yedi ayında ise %112 oranında artmıştır. Çinli otomobil üreticileri, ağır sübvansiyonlarla desteklenerek Avrupa pazarında rekabet avantajı elde etmekte ve yerel üreticileri geride bırakmaktadır. Bu durum, Avrupa'nın elektrikli araç sektöründeki liderliğini **tehdit** etmekte ve serbest piyasanın bozulmasına neden olmaktadır.

Çin'in elektrikli araç sektöründeki **agresif** politikaları, sadece ekonomik anlamda değil, aynı zamanda ulusal güvenlik açısından da endişelere neden olmaktadır. Çinli telekomünikasyon şirketleri Huawei ve ZTE'nin 5G altyapısı gibi kritik altyapıları kontrol etmeye çalışması, Avrupa'nın ulusal güvenliğini tehlikeye atabilecek bir durumu ortaya çıkarmıştır. FBI'nın (Federal Soruşturma Bürosu) Huawei ekipmanlarının güvenli savunma ağlarını tehlikeye atabileceği yönündeki değerlendirmeleri, Avrupa'nın Çin'in manipülatif politikaları karşısında daha dikkatli olması gerektiğini göstermektedir. Avrupa Komisyonu'nun Çin'in elektrikli araç politikalarını soruşturması, bu alandaki endişeleri ve Çin'in uluslararası pazardaki manipülatif taktiklerini ortaya koymaktadır. Çin'in sahip olduğu devlet destekli otomobil şirketlerinin, iç pazarları kontrol etmesi ve dış rekabeti kısıtlaması, küresel pazarda adil rekabeti engelleyebilmekte ve Avrupa pazarını etkileyebilmektedir. Bu durum, Avrupa'nın kendi endüstrilerini koruması ve ulusal güvenliğini sağlaması için gerekli tedbirleri alması gerektiğini göstermektedir.

Erişim: <https://www.heritage.org/europe/commentary/the-new-cold-war-china-takes-europe>

Anahtar Kelimeler: Avrupa, Çin, Elektrikli Araç, 5G.

5. Hindistan Planlanan Üs ile Deniz Gücünü Genişletiyor / Foreign Policy (ABD)

Hindistan Donanması, ülkenin güneybatı kıyılarında ve Maldivler'den 128 km uzaklıkta bulunan Minicoy Adası'nda yeni bir deniz üssü kurarak deniz gücünü genişletmiştir. Bu hamle, Maldivler ile bağlarını güçlendiren Çin'e karşı güçlü bir mesaj gönderme amacını taşımaktadır. Yeni üs olan INS Jatayu, Hindistan'ın artan deniz gücünü kıyılarının çok ötesine yansıtma kapasitesi ile dikkat çekmektedir. Maldivler Cumhurbaşkanı Muhammed Muizzu, Çin ile yakın ilişkilerinden ötürü Hintli askeri personelin Maldivler'den ayrılması için emir vermiştir. Maldivler ile Çin arasında askeri yardım anlaşması imzalanması, Hindistan'ı endişelendirmiştir. INS Jatayu, bölgedeki jeopolitik dengeyi değiştirebilecek önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir. Bu yeni deniz üssü,

Hint Okyanusu'ndaki önemli deniz yollarının yakınında bulunan komşu ada devletinde Çin etkisinin derinleşmesine karşı bir önlem olarak görülmektedir. Ayrıca, Hindistan'ın Orta Doğu ve Hint-Pasifik bölgelerindeki çıkarlarını güvence altına alma kapasitesini artırmayı hedeflemektedir.

Hindistan Donanması, askeri modernizasyonun ön saflarında yer alarak 2009 yılında **100 yeni savaş gemisini** hizmete sokma sözü vermiştir. Yeni deniz üssü INS Jatayu, Hindistan'ın küresel gücünü artırırken, coğrafi kapsamını genişletme ve yurtdışındaki varlıklarını ve ortaklarını koruma konusundaki kararlılığını ortaya koymaktadır. Ayrıca, Hindistan'ın turizmi canlandırmak için Minicoy Adası'nda tatil köyleri ve altyapı inşa ederek, Maldivler'e Pekin ile olan bağlarını askeri olmayan yollarla da geri itmeye çalıştığı görülmektedir. Bu yeni deniz üssü, bölgesel jeopolitik dengelerin yanı sıra Hindistan'ın uluslararası güç ve etkinlik alanlarını da genişletmeyi amaçlamaktadır.

Kaynak: Punit Paranje

Erişim: <https://foreignpolicy.com/2024/03/06/india-navy-base-jatayu-lakshadweep-military/>

Anahtar Kelimeler: Deniz Üssü, Donanma, Hindistan, Maldivler.

6. Kaotik Orta Doğu'da Yeni Delhi'nin Dengeleyici Rolü / Council on Foreign Relations (ABD)

Başbakan Narendra Modi, geçtiğimiz ay Batı Asya'da çeşitli önemli ziyaretlerde bulunmuştur. İlk olarak Birleşik Arap Emirlikleri'ne giden Modi, burada Hint diasporasının önemli bir mitingine başkanlık etmiştir ve Abu Dabi'deki ilk Hindu tapınağının açılışını gerçekleştirmiştir. Ayrıca, Hindistan ile BAE arasındaki ilişkileri pekiştirmek adına 10 ikili anlaşma imzalamıştır. **BAE**, Hindistan'ın ticaret ortağı olarak üçüncü sırada yer alırken, **ikinci büyük ihracat noktası** ve **dördüncü büyük doğrudan yabancı yatırım kaynağı** konumunda bulunmaktadır. Modi'nin Batı Asya ziyaretleri, Hindistan'ın bölgesel rolünü artırma çabalarını vurgulamıştır. Özellikle Hindistan'ın bağımsızlık sonrası dönemde İsrail ile ilişkileri sınırlı kalmıştır. Ancak, son yıllarda İsrail ve diğer Batı Asya ülkeleriyle ilişkiler güçlenmeye başlamıştır. Bu ziyaretler, Hindistan'ın bölgedeki etkinliğini artırmaya yönelik stratejisinin bir parçası olarak değerlendirilebilmektedir.

Kaynak: Ammar Awad

Hindistan'ın Batı Asya'daki ilişkileri, Pakistan'ın etkisi altında şekillenmiş olsa da Modi hükümeti dengeli bir yaklaşım sergilemektedir. Özellikle BAE gibi ülkelerde yaşayan Hint vatandaşlarının varlığı, Hindistan'ın bölgesel öneminin bir göstergesi olarak kabul edilebilir değerlendirilmektedir. Bu ziyaretlerin sonuçlarının, Hindistan'ın dış politikasını şekillendirmeye devam edeceği düşünülmektedir. Hindistan'ın İran ile olan ilişkilerinin

de tehlike altın olduğu belirtilmiştir. Hindistan uzun bir süredir Kızıldeniz bölgesinde deniz güvenliğini desteklerken, kendilerine ait savaş gemileri de bölgedeki olası korsan saldırılarını engellemede kritik bir rol oynamaktadır. Ancak Hindistan, bölgedeki ABD liderliğinde Husi saldırılarına karşı koyan deniz gücüne katılmayı reddetmektedir. Bunun sebebi ise uzun zamandır İran ile geliştirdikleri güçlü ilişkileri kopartmak istememesidir.

Erişim: <https://www.cfr.org/article/new-delhis-balancing-act-chaotic-middle-east>

Anahtar Kelimeler: Birleşik Arap Emirlikleri, Hindistan, Modi.

7. Karadeniz'deki Jeopolitik Rekabet Bölgesel Düzeni Nasıl Yeniden Tanımlıyor? / Chatham House (Birleşik Krallık)

Karadeniz'deki jeopolitik rekabet, bölgesel düzenin temelini yeniden şekillendirmektedir. Rusya'nın Karadeniz'deki artan etkisi, Ukrayna'ya yönelik politikaları ve komşu bölgelere yönelik nüfuz girişimleri, bölgenin güvenliğini ciddi şekilde tehdit etmektedir. Bu durum, Avrupa'nın güvenliğine yönelik büyük bir meydan okuma olarak ortaya çıkmaktadır.

Kaynak: Daniel Mihai

Rusya'nın bölgedeki politikaları, toprak bütünlüğüne meydan okuyarak, enerji ve ticaret bağımlılıklarını silahlandırarak ve askeri varlığını artırarak güvenlik açıkları yaratmayı

amaçlamaktadır. Buna karşılık, bölge ülkeleri AB ve NATO'ya entegrasyon arayışına girmektedir. **Türkiye**, bölgedeki **kritik bir konumda** bulunmaktadır ve jeopolitik değişikliklerden potansiyel olarak faydalanabilecek bir ülke olarak öne çıkmaktadır.

Ukrayna, Rusya'nın Karadeniz'deki etkisine karşı önemli bir direniş göstermektedir ve Türkiye ile stratejik bir ortaklık geliştirmektedir. Batı'nın, Rusya'nın gücünü sınırlamak için Ukrayna'ya destek olması gerektiği söylenmektedir. NATO ve AB'nin, bölgedeki toplumsal direnci artırması, askeri kapasite oluşturması ve güvenlik iş birliğini derinleştirmesi gerektiği düşünülmektedir. Bu bağlamda Türkiye'nin rolü, bölgedeki istikrar ve güvenliğin sağlanmasında kritik bir öneme sahiptir.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/2024/03/how-geopolitical-competition-black-sea-redefining-regional-order>

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, Jeopolitik Rekabet, Karadeniz.

C. ÇEVRE

1. Sudan'daki Savaş Dünyadaki En Büyük Açlık Krizine Yol Açma Riski Taşıyor / World Food Programme (İtalya)

Sudan'da devam eden savaş dünyanın en büyük yerinden edilme krizine yol açarken Sudan, Güney Sudan ve Çad'da 25 milyondan fazla insan gıda güvenli sorunu ile karşı karşıyadır. Dünya Gıda Programı (WFP) İcra Direktörü, Sudan'daki çatışmanın dünyanın en büyük açlık krizini tetikleme riski taşıdığını, milyonlarca yaşamın tehlikede olduğunu ve tüm bölgede barış ve istikrarın tehlikede olduğunu belirtmiştir.

Mevcut durumda Sudan'da acil durum seviyesinde açlıkla karşı karşıya olan insanların %90'ı WFP'nin büyük ölçüde erişemediği bölgelerde bulunurken, yetkililerin sınır ötesi kamyon konvoylarına verilen izinleri iptal etmesiyle durum daha da kötüleşmiştir. Bu durum WFP'yi Çad'dan Darfur'a yönelik operasyonlarını durdurmak zorunda bırakırken, giderek daha fazla insanın Güney Sudan ve Çad'a kaçıma devam etmesine ve insani yardım müdahalesini kırıma noktasına getirmektedir.

Kaynak: WFP

Güney Sudan'ın doğusundan son 10 ayda yaklaşık 600,000 kişi Sudan sınırından geçmiştir. Nüfusun %3'ünden azını oluşturmasına rağmen, Güney Sudan'a yeni gelen yerinden edilmiş insanlar, felaket düzeyinde açlıkla karşı karşıya olanların %35'ini

oluştururken, geçiş merkezlerindeki **her beş çocuktan biri yetersiz beslenmektedir**. İnsani durum kötüleşmeye devam ederken, WFP mevcut kaynaklarla bölgedeki önemli ihtiyacı karşılamakta zorlanıyor. Durmak bilmeyen şiddet ve savaşan tarafların müdahalesi, WFP'nin Sudan, Güney Sudan ve Çad'daki çaresiz topluluklara acil gıda yardımı sağlamasını zorlaştırmıştır. Sınır ötesi kamyon konvoylarına verilen izinlerin iptal edilmesi insani yardımı daha da sekteye uğratarak, yerinden edilmiş insanların Güney Sudan ve Çad'a akın etmesi zaten gergin olan insani yardım müdahalesi üzerinde büyük bir baskı oluşturmuştur. İcra Direktörünün Güney Sudan'ın doğusundaki Renk bölgesine yaptığı ziyaret, Sudan'daki savaştan etkilenen milyonlarca insanın karşı karşıya kaldığı vahim durumu ve yaygın bir açlık krizi riskini gözler önüne sermiştir.

Erişim: <https://www.wfp.org/news/sudans-war-risks-creating-worlds-largest-hunger-crisis-warns-wfp-chief>

Anahtar Kelimeler: Felaket, Sudan, WFP.

2. Lübnan Yakınlarındaki İsrail Gaz Sahası Üretime Başladı / The Washington Institute (ABD)

Petrol ve gaz sektöründe önemli bir oyuncu olan Lübnan, Körfez bölgesindeki gaz üretim ve taşıma (FPSO) faaliyetleri nedeniyle eleştirilmektedir. 22 Ekim'de FPSO, Körfez kıyısından yaklaşık 60 mil uzaklıktaki Karish North bölgesinde bir gaz üretim ve taşıma (FPSO) operasyonuna başlamıştır. Operasyon, özellikle Körfez'in önemli bir petrol merkezi olan güney kesiminde olmak üzere bölgedeki gaz üretimini arttırmayı amaçlamaktadır. FPSO'nun Karish North'taki operasyonlarının önümüzdeki aylarda gaz üretimini arttırması beklenmektedir.

Ekim ayında şirket, bölgedeki gaz fiyatlarını düşürmek amacıyla bölgedeki gaz üretimini arttırma planlarını açıklamıştır. Energy Power, FPSO, Lübnan ve Körfez bölgesinin gaz üretimi ve nakliyesinde zorluklarla karşılaşması beklenmektedir. Şirketin gaz depolama ve taşımacılığındaki risklerin yanı sıra bölgenin enerji arzındaki potansiyel risklerle de karşı karşıya kalması beklenmektedir. Şirketin ayrıca gaz rezervlerini koruma ve

operasyonlarının güvenliğini sağlama konusunda da zorluklarla karşılaşması beklenmektedir.

Erişim: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/israeli-gas-field-near-lebanon-starts-production>

Anahtar Kelimeler: Doğalgaz, Gaz, İsrail.

3. Savaşın Sessiz Kurbanı: Çevre / The National Interest (ABD)

Rusya'nın Ukrayna'yı geniş çaplı işgalinin üzerinden iki yıl geçmiştir. Bu süre zarfında savaşın yıkıcı etkileri açıkça görülmüştür. Ancak, savaş sırasında çevresel etkiler de giderek daha fazla dikkat çekmeye başlamıştır. Ukrayna'daki savaş suçları listesine **ekolojik suçların eklenmesi**, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi ve iklim değişikliği zirvelerinde savaş ve iklim krizi arasındaki bağlantıların vurgulanması gibi girişimlerle, çatışmanın çevresel bedeli ön plana çıkarılmaya çalışılmıştır.

Bu çabalara çatışma bölgelerindeki çevresel etkileri izlemek için kullanılan en son teknolojilerin dahil edilmesi, savaşın doğaya olan zararlarının belirlenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Birleşmiş Milletler Çevre Programı, Ukrayna hükümetiyle iş birliği yaparak çatışmanın çevresel etkilerini izlemek için açık kaynaklı araştırma teknikleri, uydu görüntüleri, coğrafi bilgi sistemleri ve uzaktan algılama teknolojilerini kullanmaktadır. Bu

teknolojilerin kullanılmasıyla, savaşın çevresel etkileri daha hızlı ve doğru bir şekilde belirlenmekte ve analiz edilmektedir. Bununla birlikte, elde edilen bulgular dehşet vericidir ve savaşın insan sağlığına, geçim kaynaklarına ve doğal çevreye olan büyük zararlarını ortaya koymaktadır. Çatışma bölgelerindeki hava, su ve toprağın benzeri görülmemiş şekilde zehirlenmesi, orman yangınları ve ormansızlaştırma eylemleri gibi çevresel serpintiler, savaşın doğa üzerindeki yıkıcı etkilerini gözler önüne sermektedir.

Yeni teknolojilerin kullanılmasının, çatışmaların çevresel bedelini anlamak için önemli bir adım olabileceği görülmüştür. Ancak, bu teknolojilerin kötüye kullanılması veya yanlış bilgilendirme kampanyalarının yayılması gibi riskler bulunmaktadır. Dolayısıyla, bu teknolojilerin dikkatle kullanılmasının ve veri mahremiyetinin korunmasının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu sayede, doğa üzerindeki zararların belirlenebileceği ve çevresel suçlarla ilgili hesap verebilirlik sağlanabileceği düşünülmektedir.

Erişim: <https://nationalinterest.org/blog/techland-when-great-power-competition-meets-digital-world/war%E2%80%99s-silent-victim-environment>

Anahtar Kelimeler: Çevre, Doğa, Kirlilik.

4. Karayolu Trafik Akışı ve Hava Kirliliği Konsantrasyonları: Japonya'dan Kanıtlar / Research Institute of Economy, Trade and Industry (Japonya)

Karayolu trafik akışı ile hava kirliliği konsantrasyonu arasındaki ilişki, halk sağlığını iyileştirmeyi ve hava kalitesi hedeflerine ulaşmayı amaçlayan politika yapıcılar için kritik bir konudur. Dünya çapında çeşitli şehirler trafik akışını azaltmak için yol ücretlendirme planları ve sürüş kısıtlamaları gibi politikalar uygulamış olsa da bu önlemlerin kirliliği azaltmadaki etkinliği belirsizliğini korumaktadır. **Milano** ve **Londra** gibi şehirlere odaklananlar da dahil olmak üzere ampirik çalışmalar, trafik azaltıcı politikaların hava kirliliği seviyeleri üzerindeki etkisine ilişkin karışık sonuçlar ortaya koymuştur.

Örneğin, bazı politikalar karbonmonoksit (CO) gibi bazı kirleticileri başarılı bir şekilde azaltırken, ince partikül madde (PM2.5) veya nitrojen dioksit (NO2) gibi diğerleri üzerinde önemli etkileri olmayabilir. Japonya'yı inceleyen yeni bir makalede, araştırmacılar **karayolu trafik akışları ile yerel hava kirliliği konsantrasyonları arasındaki ilişkiyi** araştırmıştır. Japonya'nın durumu, dizel araç kısıtlamalarının önceden uygulanması ve trafik akışları ve kirlilik seviyelerine ilişkin yüksek kaliteli verilerin mevcudiyeti nedeniyle önemlidir.

Bulgular, karayolu trafik akışlarını azaltmanın önemli olduğunu ancak hava kalitesinde önemli iyileşmeler sağlamak için **yeterli olmayabileceğini** göstermektedir. Kirlilik seviyelerini etkili bir şekilde azaltmak için karayolu sektörüne özel düzenlemeler gibi daha hedefe yönelik politikalar gereklidir. Ayrıca, hava kalitesi sorunlarını kapsamlı bir şekilde ele almak için karayolu taşımacılığının ötesinde çabalara ihtiyaç vardır.

Genel olarak, ortam hava kirliliğinin nedenlerini anlamak, özellikle Japonya'daki büyük şehirler gibi yoğun nüfuslu bölgelerde halk sağlığını korumak için etkili politikalar tasarlamak açısından çok önemlidir. Çalışmada sunulan analiz, Japonya'daki karayolu trafik akışları ile hava kirliliği konsantrasyonları arasındaki ilişkiye dair bazı önemli bilgileri ve Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından belirlenen hava kalitesi hedeflerine ulaşılması açısından çıkarımları ortaya koymaktadır. Çalışma, karayolu trafik akışlarında ve ortam hava kirliliği konsantrasyonlarında farklı zamansal modeller gözlemlemektedir. Karayolu trafik akışının azaltılması önemli olmakla birlikte, Japonya'da DSÖ hava kalitesi hedeflerine ulaşılması, karayolu sektöründe hedeflenen politikaların yanı sıra çeşitli

kaynaklardan kaynaklanan emisyonların azaltılmasına yönelik daha geniş kapsamlı çabaları içeren çok yönlü bir yaklaşım gerektirmektedir.

Erişim: https://www.rieti.go.jp/en/columns/v01_0209.html

Anahtar Kelimeler: Japonya, Kirlilik, Trafik Akışı.

5. Rus Doğalgazının Avrupa Birliği'ndeki Geleceği / Elcano Royal Institute (İspanya)

Elcano Royal Enstitüsü tarafından hazırlanan politika belgesinde Ukrayna'nın işgalinden bu yana Avrupa Birliği ile Rusya arasındaki gaz ilişkisinde meydana gelen değişiklikler detaylı bir şekilde analiz edilmektedir. Analiz; ruble cinsinden gaz ödemesi zorunluluğu, sözleşmelerin askıya alınması ve Kuzey Akım boru hatlarının sabotajı nedeniyle boru hattı ithalatının %80 oranında düşüş göstermesi üzerine odaklanmaktadır. Rus devlete ait Gazprom'un AB'deki etkisinin azalmasına karşılık, Rus özel şirketi Novatek ise sıvılaştırılmış doğal gaz (LNG) sektöründe başarı elde ederek AB pazarında payını artırmış ve işgal sonrası teslimatları sürdürmüştür. Avrupa ülkeleri çeşitlendirme planları uygularken ve 2027 hedefine bağlı kalırken, Macaristan işgalden sonra yeni uzun vadeli sözleşmeler imzalayarak Rus gazını ithal etmeye devam etme niyetini ortaya koymuştur. Viktor Orbán hükümetinin Moskova'ya karşı tutumu AB'de istisna olmaya devam etse de Türk Akım üzerinden Rus gazı almaya devam etme seçeneğine sahip üye devletlerin iradesini zayıflatabilecek bir emsal teşkil etmektedir.

Bu belgenin ana sonuçlarına göre, AB derin bir enerji krizi yaşarken Rusya'nın gaz ablukasının **asıl hedefini gerçekleştirmediği** görülmektedir. AB, enerji tedarikini Rusya'ya bağımlı olmadan sağlayabileceğini fark etmiş ve şimdi Rus doğal gazının Avrupa enerji karışımındaki geleceğini belirleyecek bir strateji oluşturmak zorundadır. Ancak AB Konseyi'ndeki oybirliği sağlanamaması, Rus hidrokarbon ithalatının 2027'ye kadar sona erdirilmesi hedefine ulaşılmasını engelleyebilir ve Üye Devletlerin kendi politikalarını belirlemesi ve uygulaması gerekebilir. Bu durum da parçalanmayı artırabilir ve gaz ilişkisinde kopuşu engelleyebilir.

Rus gazının 2027 yılından sonra bile AB'ye ulaşmaya devam etmesi muhtemeldir. Ancak Rusya'nın diğer tedarikçilerle rekabet etmesi gerekecektir. AB, Rus doğal gazının boru hattıyla sevkiyatında %80'lik bir azalma sağlamış ve LNG ithalatı için yeni kapasitelerin geliştirilmesiyle Rus gazından ayrılma sürecini hızlandırmıştır. Şimdiki odak ise 2027 yılında Rusya'dan hidrokarbon alımının sona ermesi hedefine ulaşmak için bir strateji oluşturmaktadır. Kuzey Akım boru hattı operasyonlarının geri dönüşü göz ardı edilirken, siyasi nedenlerden dolayı Polonya üzerinden akışların yeniden başlaması beklenmemektedir.

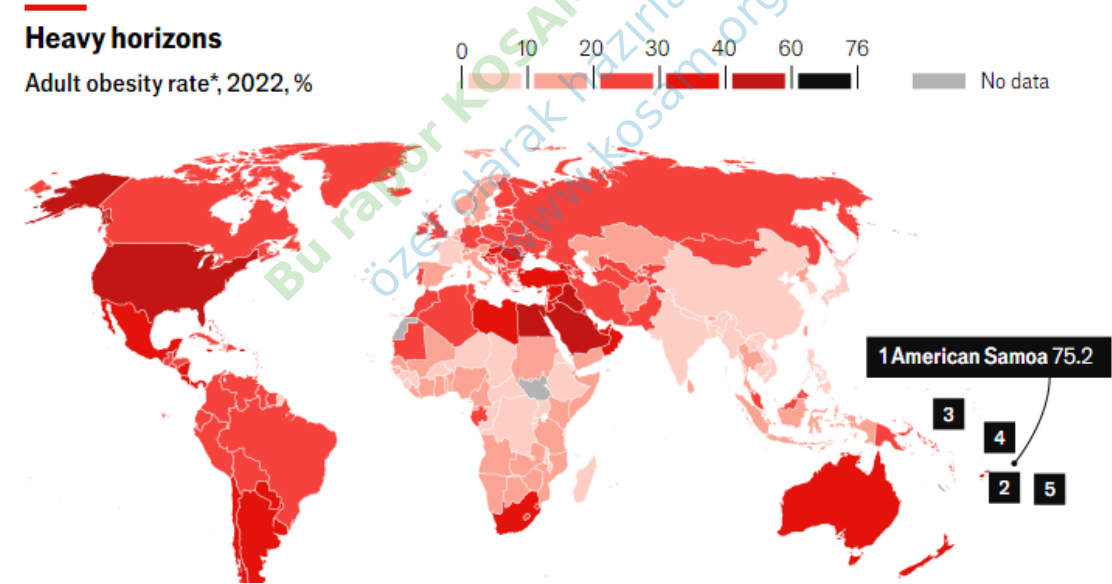
Erişim: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/policy-paper/the-future-of-russian-gas-in-the-eu/>

Anahtar Kelimeler: AB, Doğalgaz, Rusya.

D. SOSYAL

1. Dünyanın Obezite Merkezleri / The Economist (Birleşik Krallık)

Lancet Tıp Dergisi'nde yayınlanan bir çalışmada, 2022 yılında dünya genelinde 1 milyardan fazla kişinin obez olarak sınıflandırıldığı görülmüştür. Araştırmacılar, bulgularını yaklaşık 190 ülkeden 220 milyon kişinin ağırlık ve boy ölçümlerine dayandırmıştır. **Yetişkinlerde obezite oranlarının 1990'dan bu yana ikiye katlandığını ve çocuklar ile ergenlerde dört kat arttığını** saptamışlardır. Analiz, obezite oranlarının düşük ve orta gelirli ülkelerde yüksek olduğunu göstermektedir. Avrupa'da obezite oranları değişkenlik gösterirken, kadınlar için **Türkiye (%43)** ve erkekler için **Romanya (%38)** lider konumdadır. Fransa ise nispeten en düşük oranlara sahiptir.

Kaynak: NCD Risk Factor Collaboration

Obezite artışı, hareketsiz yaşam tarzları ve ucuz, işlenmiş gıdaların kolay ulaşılabilir olması gibi faktörlere bağlıdır. Bu yönelim, dünya genelinde zayıf olanların sayısını aşmıştır. Endişe verici bir şekilde, obez çocuklar artık araştırılan ülkelerin üçte ikisinde zayıf olanlardan daha fazladır. Ayrıca, zengin ülkelerde çocukluk çağı obezitesi genellikle yoksul ailelerde yoğunlaşırken, düşük gelirli ülkelerde bu durum orta sınıf bir sorun haline gelmektedir. Obeziteyle başa çıkmak, bireysel irade gücünden daha fazlasını gerektirir, çünkü insan vücudu doğal olarak kilo kaybına direnç gösterir. Kilo kaybetme

ilaçları ortaya çıkmaya başlamış olmasına rağmen, çoğu birey için oldukça maliyetlidir. Sonuç olarak, bu eğilimleri tersine çevirmek için ciddi bir hükümet müdahalesi gerekmektedir.

Erişim: <https://www.economist.com/graphic-detail/2024/03/01/the-obesity-capitals-of-the-world>

Anahtar Kelimeler: Düşük Gelirli Ülkeler, Obezite, Sağlık.

2. Starbucks'ın Zorlu Dönemi: Gazze Boykotları ve İşten Çıkarmalar / Al-Monitor (ABD)

Körfezli Starbucks işletmecisi, Gazze savaşı nedeniyle yaşanan boykotlar sebebiyle 2,000'den fazla kişiyi işten çıkaracağını duyurmuştur. Starbucks'ın Orta Doğu'daki işleri, Filistin ve İsrail yanlısı grupların boykot çağrıları sonucu önemli ölçüde etkilenmektedir. Kuveyt merkezli AlShaya Group, Starbucks'a yönelik boykotlarla ilgili olarak işten çıkarılacak kişilerin AlShaya'nın toplam işgücünün **yaklaşık %4'üne** denk geldiğini belirtmektedir. AlShaya Group, yaptığı açıklamada işten çıkarmaların boykotlarla ilgili olmadığını, ancak son altı aydır zorlu ticaret koşullarının bir sonucu olduğunu belirtmiştir. Starbucks hisse senetleri de haberlerin ardından yaklaşık %1 oranında düşüş göstermiştir. Starbucks'ın Gazze savaşı sırasında yaşadığı sorunlar, şirketin İsrail'e verdiği destek nedeniyle Filistin yanlısı boykotların hedefi olmasına bağlanmaktadır.

Starbucks'ın eski CEO'su Howard Schultz'ün Yahudi ve İsrail'in destekçisi olduğu söylentileri bulunsa da Schultz çatışma konusunda çok az şey söylemiştir. Şirket 2014 yılında yayınladığı bir açıklamada ne şirketin ne de Schultz'un İsrail devletine herhangi bir mali destek sağlamadığını belirtmiştir. Starbucks, her yıl kurumsal bağışlarını açıklamak zorunda olan bir halka açık şirket olduğunu belirterek, şirketin ya da Howard'ın İsrail hükümetine ve/veya İsrail ordusuna mali destek sağladığı yönündeki söylentilerin kesinlikle yanlış olduğunu vurgulamıştır. Starbucks, ocak ayı sonunda yıllık satış tahmininde de gelecekte oluşabilecek durumları gözeterek düşeceği öngörüsünde bulunmuştur.

Erişim: <https://www.al-monitor.com/originals/2024/03/gulf-starbucks-operator-lay-2000-amid-gaza-boycotts>

Anahtar Kelimeler: Boykot, İsrail, Starbucks.

3. İnsani Yardım İhtiyacı ve Müdahale Şekilleri / Wilson Center (ABD)

2022 yılı, insani yardıma muhtaç insan sayısının rekor seviyelere ulaştığı bir yıl olarak kaydedilmiştir. Küresel çapta yardıma ihtiyaç duyanların sayısı 60'tan fazla ülkeye yayılmış olsa da bu ihtiyaçların yarısından fazlası **sadece on ülkede** yoğunlaşmıştır. Yemen, Suriye, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Afganistan, Venezuela ve Kuzey Kore gibi ülkelerde her yıl **10 milyondan fazla insan** insani yardıma muhtaç hale gelmiştir. Bu krizler, genellikle iç savaşlar, rejim zulmü ve çatışmalar nedeniyle ortaya çıkmıştır. Ayrıca, BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin raporuna göre, 2022 yılında 108 milyondan fazla insan zorla yerinden edilmiştir, bu da büyük ölçüde Rusya'nın Ukrayna'yı işgali gibi olaylarla ilişkilendirilmektedir.

İkinci önemli nokta, küresel insani yardım müdahalesinin büyük bir kısmının sadece birkaç ülkeden gelmesidir. Tüm kamu insani yardımlarının yaklaşık %64'ü, yani neredeyse üçte ikisi sadece üç donörden, yani Amerika Birleşik Devletleri, Almanya ve Avrupa Birliği'nden gelmektedir. Bu, kamu müdahalesinin büyük ölçüde sınırlı bir sayıda ülkeye dayandığını ve diğer ülkelerin katılımının önemli ölçüde az olduğunu

göstermektedir. Bu durum, insani ihtiyaçlar konusunda küresel bir dayanışma ve eşit yük paylaşımı eksikliğini yansıtmaktadır.

Bu nedenle, dünya liderlerinin, uzun süreli krizlere köklü çözümler bulmaları ve insani yardım müdahalesini daha adil ve kapsayıcı hale getirmeleri gerekmektedir. Ayrıca, daha fazla ülkenin insani yardım çabalarına katkıda bulunması ve bu çabalara destek olması önemlidir. Sadece bir avuç ülkenin tüm yükü taşıması sürdürülebilir ve etik değildir. Küresel düzeyde daha fazla dayanışma ve iş birliği ile insani yardım müdahalesi daha etkili hale gelebilir ve dünya genelindeki ihtiyaç sahiplerine daha iyi hizmet edebilir.

Erişim: <https://www.wilsoncenter.org/blog-post/humanitarian-need-and-response-patterns>

Anahtar Kelimeler: Dayanışma, İnsani Yardım, Kriz.

E. TEKNOLOJİ

1. Halk Yapay Zekâ Demokrasisini Nasıl Güçlendirir / Brookings Institution (ABD)

Microsoft, Google ve Amazon gibi üç büyük teknoloji firması, bulut bilişim kaynaklarının üçte ikisini kontrol ederek yapay zekâ (YZ) modellerinin eğitim ve dağıtımında önemli bir rol oynamaktadır. Ancak, bu durum genel olarak teknoloji milyarderlerinin ve şirketlerinin çıkarlarını yansıtan bir YZ ortamına yol açmaktadır. Bu nedenle, toplumun tamamına fayda sağlamak için güçlü kamusal YZ ve demokratik kurumların oluşturulması gerekmektedir. Kamu yararını ilerletmek için tasarlanmış temel büyük dil modelleri gibi YZ sistemlerini içeren bir YZ kamu seçeneği modeli, bu dengeyi sağlamak için önemli bir adım olarak öne çıkmaktadır.

Tayvan Dijital İşler Bakanı Audrey Tang, OpenAI ve Anthropic gibi YZ geliştiren şirketlerle kamu iş birliğini artırmak için Kolektif Zekâ Projesi'ni başlatmıştır. Bu proje kapsamında sıradan vatandaşlar, YZ ile ilgili konularda görüşlerini paylaşmak için YZ sohbet robotları aracılığıyla davet edilmektedir. Bu sayede, YZ teknolojilerinin demokratikleştirilmesi ve toplumun geniş kesimlerinin bu sürece dahil edilmesi hedeflenmektedir. YZ Kamu Seçeneği, şeffaf ve sorumlu bir kamu kurumu tarafından yönetilen bir model olarak, eşitlik ve sürdürülebilirlik gibi önemli konularda özel YZ firmalarının ötesinde daha fazla güvence sağlayabilir.

Karar, Ulusal YZ Araştırma Kaynağı pilot programı çağrısında bulunarak yapay zekâ modellerinin eğitimi için **daha fazla kaynak** sağlanmasını ve bu alandaki çalışmaların desteklenmesini önermektedir. Bu programın yanı sıra, bir federal YZ ajansı olan YZ Hizmetleri Merkezleri'nin kurulması da önerilmektedir. ABD daha ileri gitmeli ve sadece bir araştırma kaynağı yerine bir hizmet ajansı kurmalıdır. Tıpkı federal Medicare & Medicaid Hizmetleri Merkezlerinin (CMS) kamu sağlık sigortası programlarını yönetmesi gibi, YZ'ye adanmış federal bir ajans da -YZ Hizmetleri Merkezleri- Kamu YZ modellerini sağlayabilmekte ve işletebilmektedir. Bu ajans, YZ modellerinin demokratikleştirilmesine

ve demokrasi üzerindeki etkilerinin incelenmesine odaklanacak ve aynı zamanda kamu yararını gözeterek hizmet verecektir. Bu tür bir ajansın kurulması, önemli bir yatırım ve çaba gerektirebilir, ancak uzun vadede toplumun genel çıkarları için değerli bir adım olacaktır.

Erişim: <https://www.brookings.edu/articles/how-public-ai-can-strengthen-democracy/>

Anahtar Kelimeler: Demokrasi, Teknoloji, Yapay Zekâ.

2. Bilgiyi Yanlış Bilgilendirmeden Ayırmak: Yapay Zekâ Devriminden Kaynaklanan Tehditler / Mises Institute (ABD)

Yapay zekâ (YZ), modern teknolojinin en heyecan verici alanlarından birisi olarak kabul edilirken, bazı potansiyel tehlikeleri de beraberinde getirmektedir. YZ'nin gerçeği kurgudan ayırt edememesi ve yaratıcı olmaması gibi özellikleri, onu insan zekâsından farklı kılmaktadır. YZ, mevcut verileri analiz etmekte, önceden belirlenmiş kalıpları izlemekte ve bu kalıpları temel alarak yeni içerik üretmektedir. Ancak, bu üretilen içeriğin gerçek anlamda yenilikçi veya sanatsal bir değeri olduğunu söylemenin doğru olmadığı söylenmektedir. Bunun sebebi ise YZ'nin sadece mevcut bilgiyi tekrar ederek yapılandırıyor olmasıdır.

Manipülasyon ve propaganda, YZ'nin potansiyel tehlikelerinden sadece bazılarıdır. YZ, belirli bir ideolojiyi veya gündemi desteklemek için kullanılabilen ve bu da toplumu etkileme potansiyeline sahip olduğunu düşündürmektedir. Örneğin, Google'ın Gemini yapay zekâsı, belirli bir ideolojik gündemi teşvik etmek için verileri yönlendirebilmekte ve böylece kullanıcıları istenmeyen bilgilere maruz bırakabilmektedir. YZ'nin belirli bir gündemi desteklemek için kullanılması, toplumsal tartışmaları yönlendirebilmekte ve bireylerin fikirlerini etkileyebilmektedir.

Yanlış bilgilendirme ve hata, YZ'nin diğer bir tehdidi olarak düşünülmektedir. YZ, gerçeği doğrudan ayırt edememektedir ve sadece mevcut verilere dayanarak yanıtlar üretmektedir. Bu, manipülasyon ve yanıltıcı bilgilendirme için bir zemin oluşturabilmektedir, çünkü insanlar genellikle YZ'nin sunduğu bilgilere

güvenmektedirler. Yanlış bilgilendirme ve hata, YZ'nin kullanımı sırasında ortaya çıkabilecek önemli sorunlardır ve toplumun güvenliği ve istikrarı için ciddi bir tehdit oluşturabilmektedir.

Sonuç olarak, YZ'nin potansiyel tehlikeleri dikkate alındığında, bu teknolojinin gelişimi ve kullanımı dikkatli bir şekilde yönetilmelidir. YZ'nin etkilerini anlamak ve olası riskleri azaltmak için gerekli önlemler alınmalıdır ve etik standartlar göz önünde bulundurulmalıdır. Bunun, YZ'nin toplum üzerinde olumlu bir etkiye sahip olmasını sağlamak için önemli bir adım olduğu açıklanmıştır.

Erişim: <https://mises.org/mises-wire/separating-information-disinformation-threats-ai-revolution>

Anahtar Kelimeler: Tehdit, Yanlış Bilgi, Yapay Zekâ.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. The Royal United Services Institute for Defence and Security Studies

Çevrimiçi: Siber Devletçilik: Büyük Siber Güç Rekabeti

Çevrimiçi Etkinlik (26.03.2024)

Gerçekleştirilecek etkinlikle, Batılı ülkelerin bu karmaşık siber güvenlik ortamında kendilerini nasıl etkin bir şekilde konumlandıracaklarını keşfetmek amaçlanmıştır. Katılımcıların görüşleriyle siber güvenlik alanında alınabilecek önlemler tartışılacaktır.

Erişim: <https://my.rusi.org/events/online-cyber-statecraft-great-cyber-power-competition.html>

2. The Vienna Institute for International Economic Studies

Endüstri 4.0, Göç ve İşgücü Piyasası Uyumu- Avrupa İçi Bir Perspektif

Çevrimiçi Etkinlik (27.03.2024)

“Endüstri 4.0, Göç ve İşgücü Piyasasına Uyum” projesinin en son bulgularının ele alınacağı hibrit bir etkinlik gerçekleştirilecektir. Etkinlikte, konuşmacılar dört farklı proje bulgusunu ele alacaklar. Bunlar, yeni teknolojilerin ücretler ve işgücü gelir payları üzerindeki etkisinin değerlendirilmesi, göçmen işlerinin yeni teknolojilerin benimsenmesi, robotlaşma ve dijitalleşme ile ilişkilendirilmesi, ikili göçün teknolojik itici ve çekici faktörleri ve göç etme niyetini belirleyen faktörler olacaktır.

Erişim: <https://wiiw.ac.at/industry-4-0-migration-and-the-labour-market-adjustment-an-intra-european-perspective-e-661.html>

3. Foreign Policy Research Institute

ABD-Afrika Liderlik Zirvesi: Afrika Diasporası ile Etkileşim

Çevrimiçi Etkinlik (18.04.2024)

Bu etkinlikte, ABD-Afrika ilişkilerindeki önemli bir boyut olan diaspora ve genç liderlerin rolüne odaklanarak, Afrika'nın geleceğine yönelik daha kapsamlı bir perspektifin sunulması amaçlanmıştır. Uzmanlar, bu hedeflere ulaşmak için atılacak adımları tartışarak, gelecekteki iş birliği ve projeler için bir yol haritası oluşturmayı planlamaktadır.

Erişim: <https://www.fpri.org/event/2024/the-us-africa-leadership-summit-engagement-with-the-african-diaspora/>

CEPS

AB Kurumlarında Siber Güvenlik: AB'nin Kritik Dijital Altyapılarının Güçlendirilmesi

Çevrimiçi Etkinlik (25.04.2024)

Bu hibrit etkinlik, Avrupa kurumlarını ve kritik altyapıyı hedef alan ve giderek artan siber tehditleri ele almak üzere politikacıları, siber güvenlik uzmanlarını ve EUIBA'lardan ve sektörden temsilcileri bir araya getirecektir. Dijital bütünlüğü ve dayanıklılığı korumak için gelişmiş siber güvenlik önlemlerine ve koordineli müdahale stratejilerine duyulan ihtiyacı vurgulayarak AB kurum ve kuruluşlarının karşılaştığı zorlukları keşfetmeyi amaçlamaktadır.

Erişim: <https://www.ceps.eu/ceps-events/cybersecurity-in-the-eu-institutions-strengthening-the-eus-critical-digital-infrastructures/>

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM'ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2024 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**